

1903-04-03

AFSENDER

Jens Ferdinand Willumsen

MODTAGER

Oscar Matthiesen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

Paris (Frankrig)

Modtagersted:

Roquebrune-Cap-Martin (Frankrig)

Omtalte personer:

Den Frie Udstilling

Alice (Faber) Bloch

Jacob Lachmann

Camilla Matthiesen

Jørgen (Olsen) Aabye

Jean-Jacques Rousseau

Edith Willumsen

Hans Willumsen

Arkivplacering:

J.F. Willumsens Museum

Arkivkasse: A/II/4 - M

DOKUMENTINDHOLD

Willumsen er repræsenteret på den franske salon med to værker. Han er dog sikker på, at de ikke falder i den franske smag, og det er en stor smerte for ham, når kunsten ikke falder i orden. Willumsen far er ikke tilfreds med Willumsens sidste værker, og han agter at fjerne sin støtte. Det trøster Willumsen, at han har en større værkbestilling, og at det går det godt med hans kunstscole. Willumsen kommenterer på Matthiesens forarbejder til Officerer ved det skaanske Dragonregiment i Ystad. Willumsen savner sine sønner.

TRANSSKRIFTION

59 Avenue de Saxe. Paris

3 April 1903.

Kære Ven.

Jeg har længe tænkt paa at skrive til Dig; men jeg har været stærkt optaget om Dagen, og om Aftenen naar Edith kommer hjem, er der ingen Ro dertil. Mine to Billeder er nu indleverede til Udstillingen her; dem jeg begge udstiller "de droit". Det ene er det store Oliebillede af "Sol over Sydens Bjerge" der var paa forrige Aars "Frie". Jeg har nu gjort det færdigt, og jeg synes selv at det er et godt Billede. Det andet er en Aquarel af Edith i Bjærgdragt, liggende paa Knæ, bag hende sorte Klipper, der kore-

sponderer med et alvorligt Udtryk i hendes Ansigt, fremkommet ved at læse i en Bog, (der altsaa maa have et alvorligt Indhold) det er et Billede jeg selv sætter Pris [paa]. Herregud, det er dog naturligt og menneskeligt at se noget er godt i Ens Produktion. En Overvurdering vilde naturligvis være forkasteligt. Nogen somhelst Forventning om at disse to Arbejder skal bringe mig Glæde har jeg ganske opgivet. Jeg véd, at Franskmænd hader dem. I det Hele taget kære Ven, synes det som det

aldrig skal blive mig forundt at komme paa Livets Solside. Jeg har nu nok faaet i en alle Maader god og sød Pige til Kone; men naar Kunsten ikke kan komme i Orden, der bærer jeg paa et Hjærtesaar, der stadig Smærter. Jeg har i Dag faaet et meget stygt Brev hjemmefra, det vil sige den der har skrevet det; mener at det er et godt Brev og er sikkert ogsaa skrevet i en god Mening. Det kommer fra En af min Faders Bekendtskabskreds, og handler om hvor daarlig jeg er bleven som Kunst-

ner, og om al det Folk siger, og om min Faders Sorg over at se det jeg i Aar har udstillet og han agter at tage Dispositioner for Fremtiden, der vil skade mig i høj Grad o.s.v. Alt af frygteligste Slags. Og jeg som troede at jeg i Aar skulde slaa et stort Slag, fordi jeg var overbevist om at have gjort

betydelige Fremskridt, jeg ligger nu næsten knust. Nissen troede jeg, jeg lod blive hjemme, men den er flyttet med og stikker nu sin røde Hue frem og gør mig komisk.

Forleden Dag havde jeg Besøg af Fru Lachmann; hun var paa Vejen til Amerika for i New York at hente sin Mand. Hun havde faaet min Adresse opgivet, der hvor jeg har Skole, hun var noget rask paa det, rajllerede over at jeg boede i saa fattigt et Hus og mente ikke det var rigtigt af mig at spille min Tid paa Skoler, istedet for at passe hendes Bestillinger. Uheldigvis havde jeg kun nogle modellerede Grupper at vise hende. Hun kom i midlertid ikke hjem, som

hun havde lovet for at se dem, sendte afbuds Telegram. Og da jeg næste Dag søgte hende paa hendes "Palads Hotel" i Champs Elysées var hun rejst. Det er mig forøvrigt en stor Trøst i Modgangen, at jeg har denne Bestilling. Og glæder mig meget til rigtigt at komme i Gang med den, det bliver en af de første Dage. Og tror ogsaa paa at de vil blive gode. Formegen Modgang er skadeligt, det gør En bitter og syg i Sindet: Medgang er ogsaa vanskelig at bære men den gør dog at Mennesket bliver sundt

og godt, naar man kan bære den. Det er ejendommeligt for vor Tid at for hvert Fremskridt der føres, møder det Modstand, det er et sikkert Bevis for hvilken Dekadence vi er midt i. I Tider med en naturlig sund Fremadgang, modtages nye Opdagelser med Glæde og Tak, det har Kunsthistorien saa mange Eksempler paa. "For at forstaa sin egen Tid", siger Rousseau "maa der megen Filosofi til." Og det er min Ulykke jeg søger at forstaa min Tid og hjælpe paa dens Mangler (for mit eget Vedkommende) og det at arbejde mod den søde Neadgliden, for-

aarsager Stød. Mærkeligt i det Hele er, at min Skole gaar saa godt; der er fyldt og flere ønske at kommer der; naar derfor en rejser bort, kommer der altid en ny.

Man erkender altsaa at jeg kan lære dem noget. Og de vil lære min Fremstillingsmaade og tilegne sig mit Syn. Ja der gaar paa Skolen saamænd flere fuld uddannede Kunstnere med Medaille fra Verdensudstillingerne, Ja selv Jævnaldrende, som Olsen Aaby ønsker at komme der for at tage fat.

Der maa dog altsaa være nogle der mener at jeg har Ret.

Naa nu vil jeg ikke snakke mere om al det Onde, og naar jeg skriver derom til Dig er det jo fordi jeg trænger til at blive lettet og tale med En Ven der ved hvor haardt det er; men dog har forstaaet at holde Livsmodet oppe. Jeg har lavet en Sæbeplakat og sendt hjem, den var bestilt af min Veninde

Fru Faber. Hun har imidlertid ikke svaret mig, saa derfra venter jeg ogsaa Klø.

For de to Fotografier efter Dine Arbejder dernede, skal Du have Tak. Rytterne syntes jeg godt om. Det Liv der er over dem, Farten og Friheden i Bevægelserne er smuk at se paa. Og hvor godt Du har faaet de tre Hoveder til at fylde Rummet. Symetri er en stor Faktor i Skønheden. Hvor svært jeg har for at lære mine Elever dette: at en Menneske er symetrisk og skal under alle Bevægelser synes at være det, selv i Forkortninger.

Relief er en dejlig Kunst og pudsigt synes det at Du behersker nok saa godt det lave Relief, der er det vanskeligste. Den nærmeste staaende Mand og hans Hest synes at være en Smule klodset i Formbehandlingen. Den bageste Hest og Rytter er derimod helt vellykket. Jeg tror at Du vil lave en god "Krigens Hjemkomst" Du sender mig nok et Fotografi.

Det bliver dejlig for Dig at faa Misse ned til Dig "Du kan

jo daarligt taale det lange Cølibat." Det har vi let meget af. Og tænkt os at det var den smukke kvindelige Model, der har sat Dig "Ugler i Mosen".

Rejser Din Kone over Paris, da kommer hun op og besøger os. Ikke? Godt er det at vi gaar mod Foraaret, saa forlader Sygdommen hende nok. Jeg hilste paa Fru Madvig med Svigerdatter Karen Bendix forleden Dag paa Gaden.

Tidt savner jeg mine Børn. Ondt at tage Dem fra mig. Naar min Fader som nu er ond mod mig, synes jeg, jeg burde have dem hos mig for at kunne være god ved dem til Gengæld. Naa – Mange kærlige Hilsner fra os begge ogsaa til Din Kone

Din Ven

J.F. Willumsen

OMTALTE VÆRKER

- J.F. Willumsens forarbejder til maleriserien *Moder og datter i tre alderstrin* (1904). olie på træ.
Privateje U.F. Willumsen: *Sol over Sydens Bjerger* (1902). olie på lærred, 207 x 207
cm. hielska Galleriet, Stockholm, Inv. 394 U.F. Willumsen: *En knælende Kvinde læser i en
Bog* (1902) kvarel, 50 x 43 cm. U.F. Willumsen: *Heymann-Bloch's Toilet Sæbe*
(1903) tografi, 8,5 x 60 cm. Oscar Matthiesens forarbejder til: *Officerer ved det skaanske
Dragonregiment i Ystad* (1906) olie på lærred, 500 x 1000 cm. stads MilitärHistoriska
Museum

PARIS
14
1881
EXPOSITION UNIVERSELLE
Mr. Oscar Mati,

"Villa la paix" Cabbe' Roquebrune

Alpes Maritimes

France.

J. F. Williamson
59 avenue de l'axe
Paris

A II. 4. M - BREV. 3. APRIL 1903.

rer, og om al det Folk siger, og
og om min Faders Sorg over
at se det jeg i Aar har udstillet
og han agter at tage Dispositioner
for Fremtiden, der vil skade mig
i høj Grad, o. s. v. Alt af frygte-
ligste Alarms. Og som troede at
jeg i Aar skulde slaa et stort
slag, fordi jeg var overbevist
om at have gjort betydelige
Fremskridt, jeg ligger nu næsten
knust. Nissen, troede jeg, jeg
lod blive hjemme, men den er flyttet
ned og stikker nu sin røde Hue
frem og gør mig komisk.

59 avenue de Saxe. Paris 3 April 1903.

Kære Ven.

Jeg har længe tænkt paa at skrive
til Dig; men jeg har været stærkt
optaget om Dagen, og om Aftenen
naar Edith kommer hjem, og der
ingen Ro dertil. Mine to Billeder
er nu indleverede til Udstillingen.
Her, som jeg begge udstiller de drit-
te. Det ene ~~er~~ det store Oliebillede
af "Sol over Sydøens Bjerge" der var
paa forrige Aars "Frie". Jeg har
nu gjort det færdigt, og jeg synes
selv at det er et godt Billede.
Det andet er en Aquarel af Edith
i Bjergdragt, liggende paa knæ,
bag hende sorte Klipper; der hore

sponderer med et alvorligt Udtryk
i hendes Ansigt, fremkommet ved
at læse i en Bog, (der altsaa maa
have et alvorligt Indhold) det
er et Billede jeg selv sætter Pris
Herregud, det er dog naturligt
og menneskeligt at se noget godt
i Enes Produktion. En Overvunde-
ring vilde naturligvis være forkaste-
ligt. Nogen ~~der~~ somhelst Forvent-
ning om at disse to Arbejder skal
bringe mig Glæde har jeg ganske
opgivet. Jeg ved, at Franskmænd
hader dem. I det Hele taget
kære Ven, synes det som det

aldrig skal blive mig forundt at
komme paa Livets Tolside. Jeg
har ^{nu} nok faaet en i alle Maader
god og sød Tige til Kone, ~~til~~
men naar Runoten ikke kan
komme i Orden, da bærer jeg
paa et Hjertesvær, der stadig
smarter. Jeg har i Dag faaet
et meget stygt Brev hjemmefra,
det vil sige den der ^{har} skrevet det;
mener at det er et godt Brev og er sikkest
ogsaa skrevet i en god Mening.
Det kommer fra En af min Faders
Bekendtskabskreds, og handler om,
hvor daarkig jeg er bleven som Kunst^z

aarsager Stød. Mærkeligt i det
Hele er, at min Skole gaar saa
godt; Der er fuldt og flere ønske
at komme der; Naar derfor en rejser
bort, kommer der altid en ny.
Man erkender altsaa at jeg kan
lære dem noget, Og de vil lære
~~mit Syn min~~ fremstillingsmaade
og tegne sig mit Syn. Ja der
gaar paa Skolen saamænd flere
fuld uddannede Kunstnere med
Medaille fra Verdensudstillingerne,
Ja selv Jævnaldrende, som Olsen Laaby
ønsker at komme der for at tage fat.

Forleden Dag havde jeg Besøg
af Fru Lachmann; Hun var
paa Vejen til Amerika for
i New York at hente sin
Mand. Hun havde faaet min
Adresse opgiivet, den hvor jeg har
Skole, hun var roget rask paa
det, rejllerede over at jeg boede
i saa fattigt et Hus og mente
ikke det var rigtigt af mig at
spilde min Tid paa Skoler, istedet
for at passe hendes Bestillinger.
Uheldigvis havde jeg kun nogle
Modellerede Grupper at vise hende,
Hun kom i midlertid ikke hjem, som

hun havde lovet for at se dem,
sendte Afbud Telegram. Og da jeg
næste Dag søgte hende paa hendes
Palace Hotel i Champs Elysées var
hun rejst. Det er mig forøvrigt
en stor Trøst i Morgangen, at jeg
har denne Bestilling. Og glæder
mig meget til rigtigt at komme
i Gang med dem, det bliver en
af de første Dage. Og haaber ogsaa
paa at de vil blive gode.

Førmorgen Morgang er skadeligt, det
gør En bitter og syg i Sindet. Med
gang er ogsaa vanskelig at bære
men den gør dog at Mennesket bliver sundt

og godt, ^{naar man kan bære den.} Det er ejendommeligt
for vor Tid at for hvert Fremskridt
der gøres, møder det Modstand, det
er et sikkert Bævis for hvilken Døds-
dence vi er miøt i. I naturlige
Tider med en naturlig sund Frem-
gang, modtages nye Opdagelser med
glæde og Tak, det har Kunsthistorien
saa mange Eksempler paa. For at
forstaa sin egen Tid, siger Rousseau
"maa ~~man~~ der megen Filosofi til."

Og det er ^{min} Ulykke jeg siger at
forstaa min Tid og hjælpe paa dens Mang-
ler (for mit eget Vedkommende) og det at
arbejde med den gode Nædglieden, for

jo daarligt taale det lange Polibat." Det har vi let meget af. Og tænkt os at det var den smukke kvinde lige Model, der har sat Dig "Ugler i Mosen". Rejser Din Kone over Paris, da kommer hun op og besøges os. Ikke? Godt er det at vi gaar mod Foraaaret, saa forlader Tygdommen hende nok. Jeg hilste paa Fru Maderig med Singsdatter Karen Bendix forleden Dag paa Gaden. Tidt savner jeg mine Børn. Ondt at tage dem fra mig. Naar min Tødder som nu er ond mod mig, synes jeg jeg burde have dem hos mig for at kunne være god ved dem til gengæld. Naa — Mange kære Hilsener fra os begge ogsaa til Din Kone. Din Ven P. F. Williamson

Der maa dog althaa være Nogle der mener at jeg har Ret.

Naa nu vil jeg ikke snakke mere om al det Onde, og naar jeg skriver derom til Dig er det jo fordi jeg trænger til at blive lettet og tale med En Vær der ved hvor haardt det er; men dog har forstaaet at holde Livsmodet oppe.

Jeg har lavet en Sæbeplakat og sendt hjem til, den var bestilt af min Veninde Fru Faber, Hun har imidlertid ikke svaret mig, saa derfra venter jeg ogsaa Klø.

AI. 4 - H - BREV. 3. APRIL 1903

For de to Fotografier efter dine
Arbejder dernede, skal Du have
Tak. Rytterne syntes jeg godt om.
Det Liv der er over dem, Farten
og Friheden i Bevægelserne er
smuk at se paa. Og hvor godt
Du har faaet de tre Hoveder til
at fylde i Rummet. Symetri
er en stor Faktor i Skønheden,
Hvor svært jeg har for at lære mine
Elever dette: at en Menneske er
symmetrisk og skal under alle Bevæ-
gelserne synes at være det, selv i
Førhøjteligheder.

Relief er en dejlig Kunst og
pudsigt synes det at Du beher-
sker nok saa godt det lave
Relief, ^{der er det spanske Relief} Den nærmeste staaende
Mand og hans Hest synes at
være en smule klodset i Form
behandling. Den bageste Hest
er derimod helt vellykket. Jeg
tror at Du vil lave en god
"Krigernes Hjemkomst" Du sender
mig nok et fotografi.

Det bliver dejligt for Dig at
faa Misse ned til Dig "Du kan